

ниятъ може да бѣде недоволенъ отъ недоимъка въ своя животъ. Значи, както недоволството има две страни, така и доволството, радостта има две страни. Човѣкъ може да се радва, когато не му се даватъ нѣкои блага; той може да се радва, когато получава известни блага. Който иска да изучи дълбокия смисълъ на живота, той трѣбва да го разглежда отъ две страни. Като разглеждаме живота отъ дветѣ му страни, ние виждаме, че може да се живѣе и въ тъмнина, и въ свѣтлина. Много добрини сж създадени въ тъмнина, и много злини сж създадени въ свѣтлина. И обратното е вѣрно: най-голѣмитѣ добрини сж създадени въ свѣтлина, и най-голѣмитѣ злини сж създадени въ тъмнина. Следователно, всичко, каквото се случаватъ въ живота, умниятъ човѣкъ го използва за добро.

Въ цитирания стихъ се говори за глада. Кои сж причинитѣ, за да настане гладъ на земята? Всѣко нѣщо има свои причини. Следователно, за да се яви гладъ, има редъ причини. Сжщо така човѣкъ може да се запита, кои сж причинитѣ да се яви зрението въ човѣка? Ученитѣ, философитѣ често се запитватъ: органътъ на зрението ли се яви порано, или стремежътъ на човѣка да вижда? Едни отъ тѣхъ подържатъ, че първо се е зародило въ човѣка желание, стремежъ къмъ виждане, а после се е създалъ органътъ на зрението; други пъкъ подържатъ точно обратното: първо се е създалъ органътъ на зрението, а следъ това е възникнало желание въ човѣка да вижда. По сжщия начинъ се явяватъ две мнения по въпроса, кое се е появило по-рано—желанието на човѣка да говори, или органътъ за говорене? Това сж редъ философски въпроси, съ които ученитѣ сж се занимавали и продължаватъ до днесъ още да се занимаватъ.

Съвременната наука не може да отговори на всички въпроси, които интересуватъ човѣшкия духъ. Голѣмъ е стремежътъ на човѣшкия духъ за знание, но този стремежъ не може да се задоволи изведнѣжъ. Всички научни факти, всички данни, до които науката се е домогнала, както и съчиненията на поети, писатели и философи, сж резултатъ на усилията, които човѣшкиятъ духъ е правилъ, но единъ день този материалъ ще се преработи, ще даде нѣщо по-велико, по-хубаво. Всѣка мисълъ и всѣко чувство, които сж минали веднѣжъ презъ ума и сърцето на човѣка, сж оставили свой отпечатъкъ, който постоянно ще се формира, преобразява, докато дойде до своята съвършена форма. Напредналитѣ сжщества постоянно корегиратъ тия форми.